

Konference EIA/SEA 2013

Spolupůsobení všeho se vším

Radim Seibert, Regionální centrum EIA s.r.o.
Ostrava, květen 2013

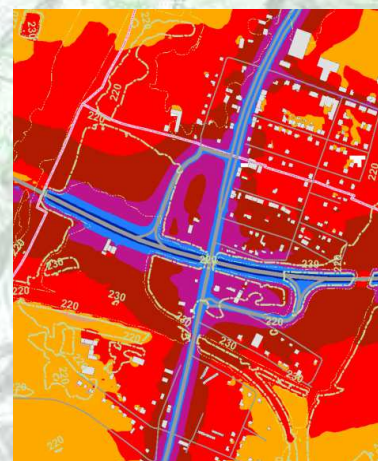
Odhalí posouzení kumulativních efektů významné vlivy na ŽP?

Dnes již standardní součást EIA/SEA. Využíváno odborníky i zájmovými skupinami.

Přesto významné plíživé negativní efekty, např.:

- kvalita ovzduší se nelepší

- hluková zátěž neklesá

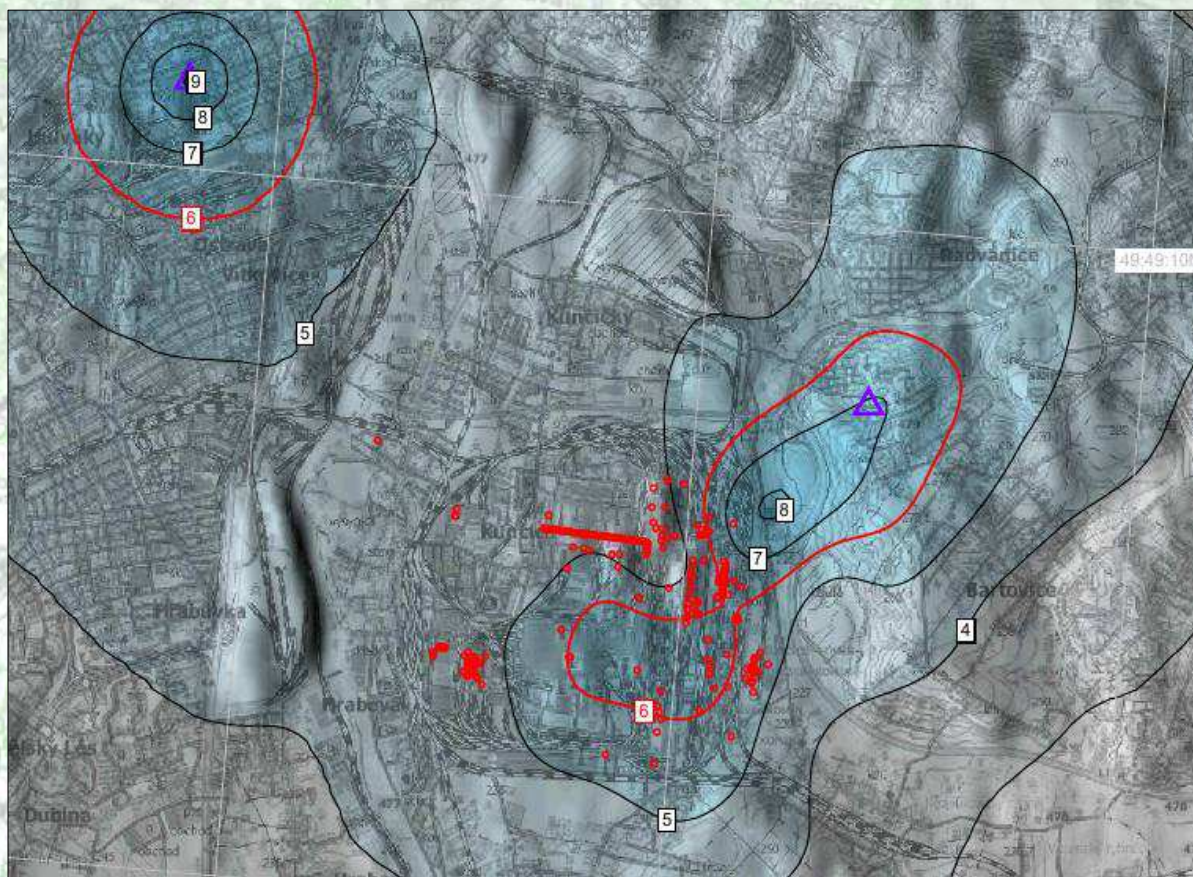
- dopady na krajinu se prohlubují

- zbavujeme se půdy

Co umíme kumulativně posoudit?

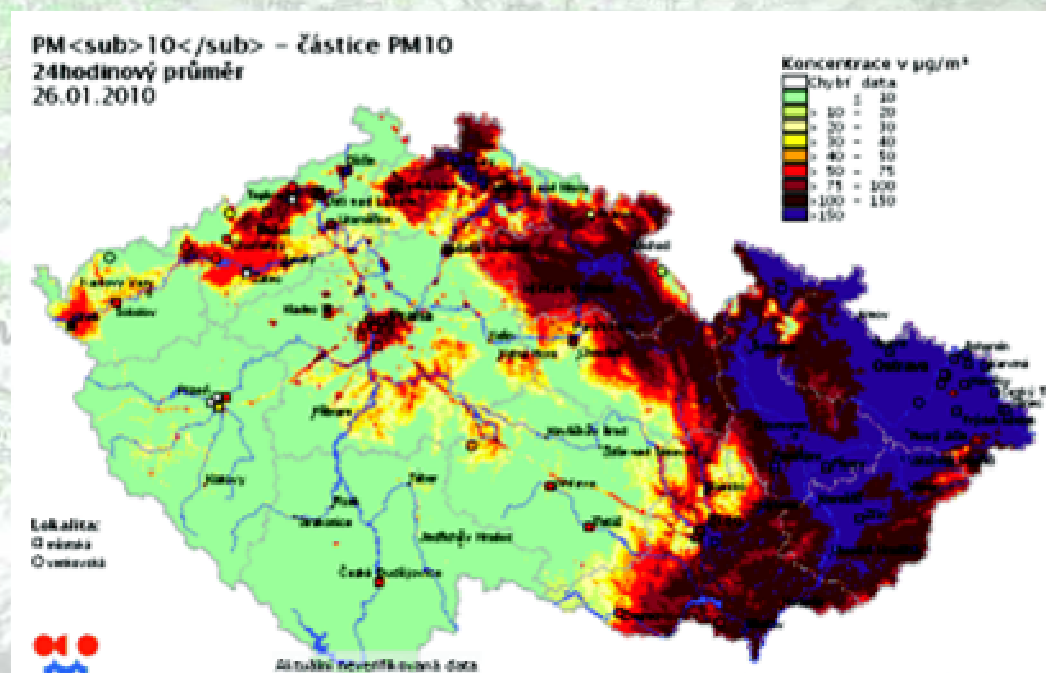
- ❑ továrna 1 + továrna 2
- ❑ komín 1 + komín 2
- ❑ silnice 1 + silnice 2

Co neumíme kumulativně posoudit?

- stovky „nevýznamných“ průmyslových zdrojů v regionu dohromady
- 550000 domácností v regionu dohromady
- všechny silnice v regionu/ČR dohromady
- všechno výše uvedené dohromady

Zdroj: ČHMÚ

Co (ne)umíme posoudit?

Jednotlivě bude vliv téměř vždy akceptovatelný (tvrdíme to na základě vyhodnocení a navržených zmírňujících opatření).

V regionálním měřítku bude přesto realita zcela odlišná (přímá měření a empirická zkušenost).

Umíme odhalit rychlé změny v lokálním měřítku.

Nepoznáme plíživé regionální a národní trendy.

Příčina č. 1:

Nesourodost podkladů

- ❑ Výsledky dřívějších prací a variantní podklady nemají jednotnou podobu (pastelky versus GIS).
- ❑ Informace o záměrech a variantách někdy vznikají narychlo až v průběhu EIA/SEA.

Důsledky:

- ❑ Srovnávání jablek s hruškami => zavádějící, zneužitelný výsledek hodnocení.
- ❑ Hodnotíme znovu již vyhodnocené (dřívější údaje raději ignorujeme) => odchylky oproti předchozím závěrům, prostor pro dohady (zneužitelné).

Příčina č.2: Neefektivní využití SEA

- SEA není schopna odhalit dlouhodobé negativní efekty v regionálním a větším měřítku. Proč?
- SEA nemá potřebnou přesnost kvantifikace vlivů. Proč?
- SEA vychází z příliš obecných podkladů. Proč?
- Hodnocení ve větším detailu přesahuje časový a finanční rámec SEA.

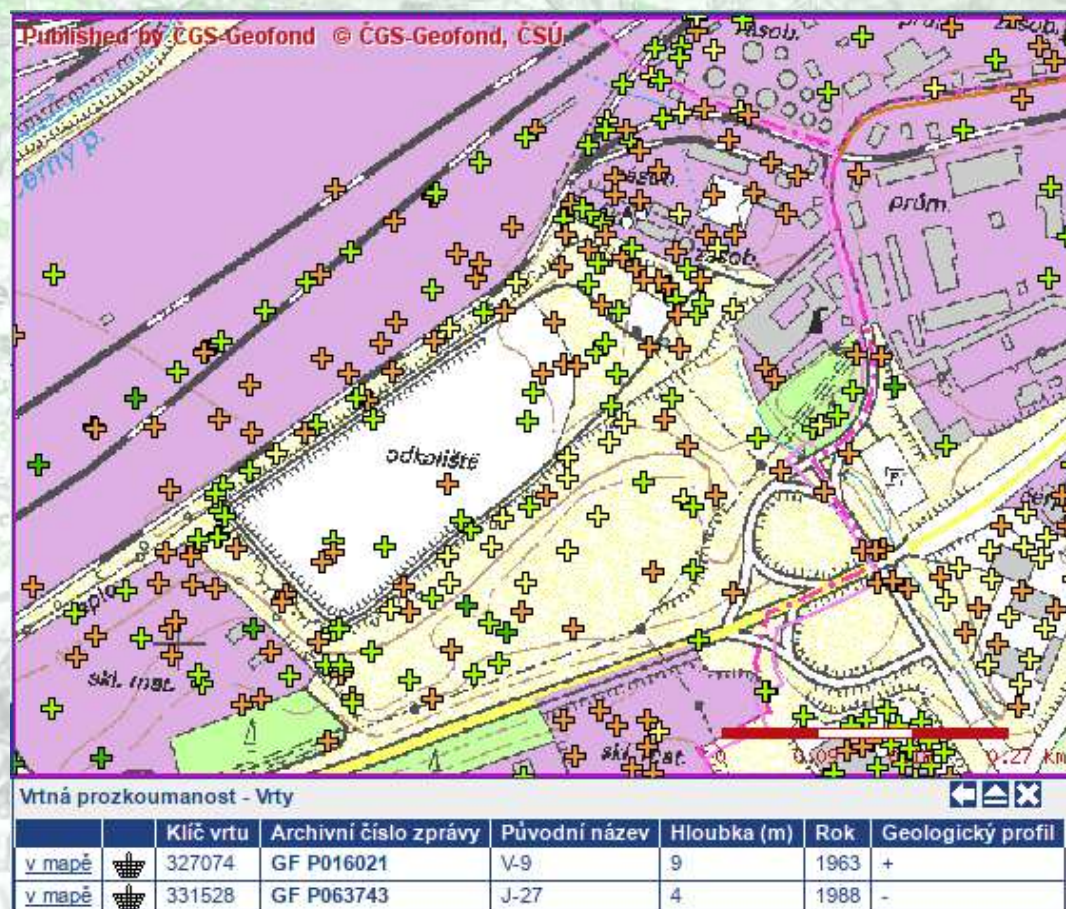
Musí to tak být i v budoucnu?

Řešení? Poučme se jinde, važme si výsledků naší práce!

Informační systém EIA/SEA jako databanka:

- tabulková data (emise, vyhodnocené hodnoty)
- grafická data (umístění, ref.body, izolinie, místa/oblasti výskytu druhů z biol. hodnocení, zóny omezení)
- mapserver (překryv vlivů záměrů)

Spojené nepříjemnosti

- Otravné oznamovací povinnosti
- Nesvoboda práce (jednotný datový formát RS, HS apod.)
- Nároky na vytvoření a údržbu systému.

Přínosy

- Jednotná forma dat => možnost elektronického zpracování => **přesnější hodnocení i v regionálním nebo národním měřítku** (kvantifikace, trendy, statistika).
- **Celkový přehled** o tom, co všechno se chystá (jasný výčet záměrů a variant, které byly nebo mají být posouzeny).
- **Využitelný podklad pro strategické plánování** (přehled o budoucích „kritických zátěžích“ v území).
- Zefektivnění práce, jistota uchování výsledků (lepší než kancelářský šuplík).

Shrnutí

- ❑ Hodnocení plíživých kumulativních vlivů v EIA/SEA je neefektivní.
- ❑ Negativní vlivy na úrovni záměrů omezuje legislativa a BAT => těžiště posouzení kumulací přesunout do SEA.
- ❑ SEA může být účinnějším nástrojem, pokud více vytěží z již provedených EIA/SEA hodnocení.

Doporučení: Zřízení a průběžné plnění databanky „surových“ výsledků v rámci informačního systému EIA/SEA.